

התנהגות פנימית, חיזונית ומילולית

הסברים התנהגותיים לתחושות, רגשות,
מחשבות, התנהגות מילולית ואירועים פרטיים

Prof. John C. (Jay) Moore

Department of Psychology, University of Wisconsin-Milwaukee

Ph.D. BCBA-D **איתן אלדר**

י"ט-כ"ב בחשוון, תשע"ז 20-23 בנובמבר 2016 16:30-21:30

בי"ס תיכונט, שושנה פרסיץ 3, תל אביב

[מפת הגעה](#)

עדכונים, הרשמה, תשלום - www.eitaneldar.com

יצירת קשר - abastudies@gmail.com

פרופ' ג'יי מור John c. (Jay) Moore

המחלקה לפסיכולוגיה באוני' ויסקונסין, מילווקי, ארה"ב. **תחומי עניין** ניתוח התנהגות; למידה ומוטיבציה; התנהגות מילולית; התניה ולמידה; היסטוריה של הפסיכולוגיה; היבטים תיאורטיים, פילוסופיים ומושגיים בפסיכולוגיה.

פרטים וקורות חיים

למי מיועד הקורס?

מנתחי התנהגות

עשויים למצוא בקורס מידע על ההיסטוריה והפילוסופיה של ניתוח התנהגות – שאינו נלמד בתוכניות ההכשרה. תחומים הכלולים במסמך היעדים של ה BACB – דוגמת התנהגות מילולית, התנהגות פנימית וחיצונית, יודגשו בקורס.

סטודנטים לניתוח התנהגות

יחשפו להסבר העקרונות ההתנהגותיים "ממקור ראשון". יזכו בהזדמנות להציג שאלות ולבקש הבהרות לגבי מונחים מאתגרים השנויים לעיתים במחלוקת עם גישות פסיכולוגיות אחרות.

אנשי חינוך והוראה

יזכו לשמוע הסבר מעמיק על האדם הלומד, על תחושות, רגשות ומחשבות המלוות את תהליך ההוראה והלמידה.

קלינאים / תרפיסטים, פסיכולוגים, רופאים ואנשי מנהל בתחום החינוך והחינוך המיוחד

יחשפו להסבר מושכל ובהיר – מהי הגישה ההתנהגותית, וכיצד היא שונה מכל מה ששמעו עליה עד כה ממקורות שאינם התנהגותיים. בקורס תוצג תפיסה מעמיקה וכוללת המתייחסת ללמידה ולשינוי התנהגות בראי היסטורי, פילוסופי ויישומי.

הורים וצוות מסייע

יקבלו מידע מקיף על הסברים התנהגותיים ועל ההבדלים בינם לבין גישות ואסטרטגיות הנחשבות למאוד פופולריות, למרות חוסר האמינות המדעית שלהן.

קרדיט

המשתתפים בקורס במלואו, יקבלו תעודת השתתפות בחתימתו של פרופ' מור. מנתחי התנהגות מוסמכים יכולים לדווח על שעות CE בהתאם לנוכחותם בהרצאות.

למשתתפים - מקורות נרחבים ומגוונים יפורסמו להורדה באתר הקורס www.eitaneldar.com

קורס - היבטים מתקדמים בשיפור דיבור ותקשורת יוצע ב 4-8 ביוני, 2017. מרצים – לורי פרוסט ואנדי בונדי.

הכתוב במסמך זה מתייחס לזכר ולנקבה

תכנית לכל הימים לפירוט יש ללחוץ על מספר ההרצאה בצד שמאל של הדף

יום ראשון י"ט בחשוון, תשע"ז 20 בנובמבר 2016 שורשים והתפתחות

- 1-1** Behavior Analysis and Radical Behaviorism
ניתוח יישומי של התנהגות וביהביוריזם רדיקלי
- 1-2** Questions and discussion
שאלות ודיון
- 1-3** Behavior Analysis and Radical Behaviorism in contemporary psychology and science
ניתוח יישומי של התנהגות וביהביוריזם רדיקלי – חלקם בפסיכולוגיה העכשווית – הרצאה ודיון
-

יום שני כ' בחשוון, תשע"ז 21 בנובמבר 2016 מנטליזם

- 2-1** Mentalism
מנטליזם
- 2-2** Mentalism – questions and discussion
מנטליזם – שאלות ודיון
- 2-3** Methodological Behaviorism, Mentalism and Psychology
ביהביוריזם מתודולוגי, מנטליזם ופסיכולוגיה – הרצאה ודיון
-

יום שלישי כ"א בחשוון, תשע"ז 22 בנובמבר 2016 בחירה, אירועים פרטיים

- 3-1** Selection by consequences at Phylogenetic, Ontogenic and Cultural level.
בחירה על ידי תוצאות ברמה הפילוגנטית, האונטוגנטית, והתרבותית.
- 3-2** Selection by consequences – questions and discussion
בחירה ע"י תוצאות – שאלות ודיון
- 3-3** Private events
אירועים פרטיים
-

יום רביעי כ"ב בחשוון, תשע"ז 23 בנובמבר 2016 התנהגות מילולית

- 4-1** Elementary verbal behavior
התנהגות מילולית – עקרונות בסיסיים
- 4-2** Elementary verbal behavior – questions and discussion
התנהגות מילולית – שאלות ודיון
- 4-3** Advanced verbal relations
קשרים מילוליים – עקרונות מתקדמים

פרופ' מור – [ביוגרפיה](#)

יום ראשון י"ט בחשוון, תשע"ז, 20 בנובמבר 2016 16:30-21:30

פסיכולוגיה וניתוח התנהגות שורשים היסטוריים ופילוסופיים

Day 1 – Psychology and Behavior Analysis – History and Philosophy
Sunday – November 20, 16:30-21:30

1-1 16:30 – 18:10 (2hrs – 100 min – 2 CE)

Behavior Analysis and Radical Behaviorism – background and development

ניתוח יישומי של התנהגות וביהיוריזם רדיקלי – רקע והתפתחות

1-2 18:20 – 19:10 (1hr – 50 min – 1 CE)

Behavior Analysis - Radical and Methodological Behaviorism – questions and discussion

דיון והבהרות בנושא ביהיוריזם רדיקלי ומתודולוגי

1-3 19:30 – 21:10 (2hrs – 100min – 2 CE)

Behavior Analysis and Radical Behaviorism in contemporary psychology and science

ניתוח יישומי של התנהגות וביהיוריזם רדיקלי – חלקם בפסיכולוגיה העכשווית

הרצאה ודיון – ניתוח התנהגות מדע ופסיכולוגיה

יעדים ל-3 המושבים

1. המקור ההיסטורי והקונספטואלי של המושג "ביהיוריזם רדיקלי".
2. השפעות של גישות פסיכולוגיות אחרות, פיזיולוגיה ופילוסופיה.
3. פסיכולוגית גירוי תגובה קלסית (של ווטסון) וניאו-ביהיוריזם S-O-R.
4. התנהגות כתחום עניין בפני עצמו.
5. דוגמאות למקומו של הביהיוריזם בספרות הפסיכולוגית.
6. התנהגות ואבולוציה, בחירה על ידי תוצאות.
7. פרגמטיזם.
8. תרומת מדעי המוח להסבר סיבתי של התנהגות.
9. אקטיביזם התנהגותי בתרבות.

מקורות - ביהביוריזם

Moore, J. (2011). Behaviorism. *Psychological Record*, 61, 449-464.

Moore, J. (2008 – chapter 4). *Conceptual foundations of radical behaviorism*. Cornwall-on-Hudson, NY: Sloan Publishing.

Radical behaviorist view of science (MS-Word file).

עותק של המאמר יימסר למשתתפים דרך אתר הקורס

יום שני כ' בחשוון, תשע"ז 21 בנובמבר 2016 16:30-21:30

מנטליזם

Day 2 – Mentalism - Monday – November 21, 16:30-21:30

2-1 16:30 – 18:10 (2hrs – 100 min – 2 CE)

Mentalism

מנטליזם

2-2 18:20 – 19:10 (1hr – 50 min – 1 CE)

Mentalism – questions and discussion

מנטליזם – שאלות ודיון

יעדים

1. רקע היסטורי וקונספטואלי של מנטליזם.
2. מהם הטיעונים של מנטליסטים בעד מנטליזם?
3. מהם הטיעונים של ביהביוריסטים רדיקלים נגד מנטליזם? מדוע הם טוענים שמנטליזם אינו מעשי?
4. האם קיימת השפעה מנטלית על התנהגות מילולית?
5. הבדלים בין מנטליזם לבין ביהביוריזם רדיקלי.
6. דוגמאות למנטליזם בספרות הפסיכולוגית.

מקורות - מנטליזם

Moore, J. (2008 – chapter 14). *Conceptual foundations of radical behaviorism*. Cornwall-on Hudson, NY: Sloan Publishing (pp. 315-335).

עותק של המאמר יימסר למשתתפים דרך אתר הקורס Mentalism (MS-Word file).

2-3 19:30 – 21:10 (2hrs – 100min – 2 CE)

Methodological Behaviorism, Mentalism and psychology

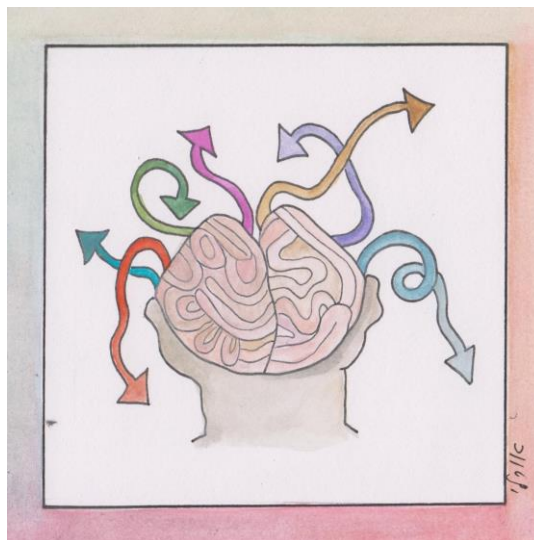
ביהביורזם מתודולוגי, מנטליזם ופסיכולוגיה הרצאה ודיון

יעדים

1. המקור ההיסטורי והקונספטואלי של המושג "ביהביורזם מתודולוגי".
2. מהי התפיסה הרווחת לגבי הבנת מושגים תיאורטיים דרך הגדרה אופרטיבית?
3. מהו הקשר בין מנטליזם, ביהביורזם מתודולוגי וביהביורזם רדיקלי?
4. כיצד עשוי "אופרשיוניזם" לתרום לפסיכולוגיה?
5. דוגמאות לביהביורזם מתודולוגי בספרות הפסיכולוגית.
6. הוויכוח בין ביהביוריסטים רדיקלים ומתודולוגים.
7. כיצד קשורים המושגים "מנטליזם ממוסד" ו"דואליזם אפיסטמולוגי" לטענות המתנגדות למנטליזם?

מקורות – ביהביורזם מתודולוגי

Moore, J. (2013). Methodological behaviorism as a radical behaviorist views it. *The Behavior Analyst*, 36, 197-208.

יום שלישי כ"א בחשוון, תשע"ז 22 בנובמבר 2016 16:30-21:30

בחירה על ידי תוצאות ואירועים פנימיים

Day 3 – Selection. Private events. Tuesday – November 22, 16:30-21:30

3-1 16:30 – 18:10 (2hrs – 100 min – 2 CE)

Selection by consequences at phylogenetic, ontogenic and cultural level

בחירה על ידי תוצאות ברמה הפילוגנטית, האונטוגנטית, והתרבותית

3-2 18:20 – 19:10 (1hr – 50 min – 1 CE)

Selection by consequences – questions and discussion

בחירה על ידי תוצאות – שאלות ודיון

יעדים

1. הגדרה בסיסית של בחירה, החל בתיאוריה הדרוויניסטית והביולוגיה.
2. כיצד יושם רעיון הבחירה הביולוגית להסבר התנהגות, על ידי פסיכולוגים השוואתיים, בסוף המאה ה-19?
3. כיצד מיושם רעיון הבחירה הביולוגית להסבר התנהגות על ידי מנתחי התנהגות?
4. בחירה על ידי תוצאות ברמה הפילוגנטית, האונטוגנטית והתרבותית.
5. תיאור הבחירה (א) כשינוי, (ב) כקשרי גומלין, (ג) חזרה – שימור – מסירה.
6. בחירה כגורם סיבתי בניתוח התנהגות במקום אירועים מקדימים וסיבתיות "מכנית".
7. בחירה ומקורות שליטה בהתנהגות מילולית – הסברים סיבתיים.
8. כיצד מסייעת הבחירה לניסוח תיאוריות יעילות להסבר התנהגות.

מקורות – בחירה על ידי תוצאות

Moore, J. (2008 – chapter 7). Selection by consequences. *Conceptual foundations of radical behaviorism*. Cornwall-on Hudson, NY: Sloan Publishing.

עותק של המאמר יימסר למשתתפים דרך אתר הקורס. Selection (MS-Word file).

3-3 19:30 – 21:10 (2hrs – 100min – 2 CE)

Private events

אירועים פרטיים הרצאה ודין

יעדים

1. אירועים התנהגותיים פרטיים: התנהגות מילולית הנגרמת על ידי תחושות ורגשות.
2. התנהגות אופרנטית חסויה (covert).
3. בעיית הפרטיות.
4. הדרכים בהן אירועים פרטיים עשויים להשפיע על ההתנהגות.
5. המשמעות הסיבתית של התנהגות אופרנטית פנימית דוגמת חשיבה.
6. המשמעות של מודעות.
7. מהו הקשר בין תחושות, רגשות וסיבתיות.
8. שלושה מקורות שליטה על התנהגות מילולית, הנחשבים מנטליסטיים, וכיצד הם שונים מהסברים התנהגותיים לאירועים פנימיים? במלים אחרות, מדוע אירועים פנימיים אינם מנטליים?

מקורות

Moore, J. (2008 – chapter 10). Private events. *Conceptual foundations of radical behaviorism*. Cornwall on Hudson, NY: Sloan Publishing (pp. 213-238).

Moore, J. (2016). Private behavioral events. *אתר הקורס למשתתפים דרך אתר הקורס*

התנהגות מילולית

Day 4 – Verbal behavior. Wednesday – November 23, 16:30-21:30

4-1 16:30 – 18:10 (2hrs – 100 min – 2 CE)

Elementary verbal behavior

התנהגות מילולית – עקרונות בסיסיים

4-2 18:20 – 19:10 (1hr – 50 min – 1 CE)

Elementary verbal behavior – questions and discussion

התנהגות מילולית – שאלות ודיון

יעדים

1. הגדרה התנהגותית להתנהגות מילולית, והבחנה בינה לבין התנהגויות אופרנטיות אחרות.
2. מהן התלויות האחראיות להתפתחות התנהגות מילולית?
3. הגדרות ודוגמאות למושגים: Tact, Mand, Intra-verbal.
4. הגדרות ודוגמאות למושגים: Echoic Textual, Transcription, Dictation.
5. למה הכוונה: "Point-to-point correspondence"?
6. מהן ההתנגדויות הרווחות של "הפסיכולוגיה המסורתית" להסבר ההתנהגותי להתנהגות מילולית, ומהי התשובה ההתנהגותית?

מקורות

Moore, J. (2008 – chapter 8). Verbal Behavior 1: Elementary Verbal Relations. *Conceptual foundations of radical behaviorism*. Cornwall-on Hudson, NY: Sloan Publishing.

4-3 19:30 – 21:10 (2hrs – 100min – 2 CE)

Advanced verbal relations

קשרים מילוליים, תיאוריות והסברים הרצאה ודיון

יעדים

1. קשרים מילוליים מתקדמים.
2. הגדרות ודוגמאות למושגים: Reflexivity, Symmetry, Transitivity והקשר ל Equivalence Class.
3. יחסי תאימות וקבוצות תאימות (שקילות).
4. אוטוקליטיקס: דקדוק, תחביר ושיח.
5. התנהגות מילולית המנחה התנהגות אופרנטית.
6. הגדרה ודוגמה לכל אחד מ-4 הסוגים של אוטוקליטיקס.
7. מהם שלושה מקורות "שליטה" בהתנהגות מילולית מנטלית?
8. מהם שני הסוגים של הסבר מדעי מסורתי?
9. כיצד מתייחס הביהביורזם הרדיקלי לתיאוריות ולהסברים?
10. ההסבר ההתנהגות לתיאוריות ולהסברים, יעילים ובלתי יעילים.

מקורות

Moore, J. (2008 – chapter 9). Verbal Behavior 2: Complex Verbal Relations. *Conceptual foundations of radical behaviorism*. Cornwall-on Hudson, NY: Sloan Publishing.

John C. (Jay) Moore

ביוגרפיה

University of Wisconsin, Milwaukee

פרופ' ג'ון (ג'יי) מור ידוע כאחד המומחים המלומדים המובילים בתחום הפילוסופיה של הביהביורזם הרדיקלי ונושאים קונספטואליים בניתוח יישומי של התנהגות. פרופ' מור פרסם יותר מ-40 מאמרים בתחומים אלה ובהקשר של הפילוסופיה של המדע, במגוון רחב של כתבי עת התנהגותיים ופסיכולוגיים. ספרו "הבסיסים הקונספטואליים של הביהביורזם הרדיקלי" מספק מבט מקיף ומתוחכם על יסודות הדיסציפלינה ההתנהגותית, ועורר דיון נוקב על פרשנות עקרונותיה. פרופ' מור תרם בצורה משמעותית לניתוח האקספרימנטלי של ההתנהגות, בסדרה של מאמרים החל בשנת 1975, על בחירה ומחזקים. תרומתו לאגודה העולמית לניתוח התנהגות (ABAI) הייתה רבה לאורך השנים, כנשיא האגודה, בוועדת הקרדיט, בוועדת העורכים וכעורך של כתב העת *The Behavior Analyst*. כמו כן כיהן בוועד הנאמנים של *Cambridge Center for Behavioral Studies*. תוכנית העמיתים של ABAI הייתה אחת מהיוזמות שלו. פרופ' מור הציג למעלה מ-100 הרצאות בכנסים ברחבי העולם ושרת בוועדת העורכים של כתבי העת

Journal of the Experimental Analysis of Behavior, Behaviorism, Psychological Record, and the European Journal of Behavior Analysis.

ניתן לעיין ברשימת הפרסומים המלאה בעמוד הבית של האתר www.eitaneldar.com